



महाराष्ट्र शासन



## तंत्रशिक्षण संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य

३, महापालिका मार्ग, पत्र पेटी क्र.१९६७, मुंबई ४०० ००१.

दूरध्वनी क्र. ०२२-६८५९७४५०,

ई-मेल - desk2a@dtmaharashtra.gov.in, वेबसाईट: http://www.dtmaharashtra.gov.in

क्रमांक: २अ/एडीएम/पर्या नि स्प/ २०२०/३७८

दिनांक : 17 DEC 2020

प्रति,  
सहसंचालक,  
तंत्रशिक्षण विभागीय कार्यालय,  
मुंबई, पुणे, नाशिक, औरंगाबाद, अमरावती, नागपूर

विषय : Ideas for Action उपक्रमांतर्गत Project Mumbai यांचेमार्फत आयोजित पर्यावरण निबंध स्पर्धेबाबत...

वरील विषयाबाबत कळविण्यात येते की, Project Mumbai या स्वयंसेवी संस्थेच्या वतीने पर्यावरण निबंध स्पर्धा संपूर्ण महाराष्ट्रातील वय वर्षे १४ ते २१ वयोगटातील विद्यार्थ्यांसाठी आयोजित करण्यात आलेली आहे. पर्यावरणीय आव्हानांचा सामना करण्यासाठी " ideas to Action-स्वच्छ हवा/स्वच्छ पाणी/स्वच्छ जमीन असलेल्या जगाकडे वाटचाल# मी महाराष्ट्रासाठी " हा निबंध स्पर्धेचा मुख्य गाभा असून राज्यातील पर्यावरणाच्या संवर्धनाच्या दृष्टीने सदर निबंधस्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले आहे. सदर स्पर्धेसाठी मराठी, हिंदी किंवा इंग्लीश भाषेतून निबंध सादर करता येतील. या स्पर्धेत उच्च माध्यमिक शाळा व महाविद्यालयांतील वय वर्षे १४ ते २१ या वयोगटातील विद्यार्थी सहभागी होऊ शकतील. त्यासाठी विद्यार्थी शिकत असलेल्या संबंधित संस्थेने प्रवेशिका प्रमाणित करणे आवश्यक आहे. सोबत संस्थेने सादर केलेली माहिती जोडण्यात येत आहे. याबाबत अधिक माहिती [www.projectmumbai.org](http://www.projectmumbai.org) या संकेतस्थळावर उपलब्ध आहे.

सदरहू माहिती आपल्या अधिनस्त असलेल्या सर्व तांत्रिक व्यावसायिक पदविका, पदवी आणि पदव्युत्तर पदवी अभ्यासक्रमांच्या संस्थांच्या निदर्शनास आणण्यात यावी. तसेच त्यांना उपरोक्त निबंध स्पर्धेसाठी संस्थेमधील विद्यार्थ्यांना सहभाग घेण्याबाबत प्रोत्साहित करण्याच्या सूचना देण्यात याव्यात.

( डॉ. अभय वाघ )

संचालक, तंत्रशिक्षण, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत : माहितीस्तव सविनय सादर

१. मा.प्रधान सचिव, महाराष्ट्र शासन, उच्च व तंत्रशिक्षण विभाग, मंत्रालय, मुंबई ३२

प्रत : कार्यासन क्रमांक ३(माहिती तंत्रज्ञान कक्ष), मुख्य कार्यालय, मुंबई, त्यांना कळविण्यात येते की, सदरहू परिपत्रक संचालनालयाच्या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करावे तसेच संचालनालयाच्या अधिनस्त असलेल्या सर्व शासकीय, शासन अनुदानित, विनाअनुदानित तांत्रिक व्यावसायिक अभ्यासक्रमांना पाठविण्यात यावे.



तज्ञांशी विशेष गोलमेज परिषदेत त्यांचे विचार सांगण्याची संधी त्यांना मिळेल. विजेत्यांना फेब्रुवारी 2021 मध्ये 'Environment 2.0-Gen Next: Land, Water, Air' या प्रभावकारांच्या उद्दीष्टात्मक परिषदेत भाग घेण्याची संधी देखील मिळेल.

पर्यावरण आणि हवामान बदल मंत्रालयाच्या प्रधान सचिव श्रीमती मनीषा म्हैसकर म्हणाले कि, "पर्यावरण आणि हवामान बदल विभाग, शासनाने हवामानातील बदल आणि पर्यावरणीय समस्यांविषयी नागरिकांना जागरूक करण्यासाठी आणि पर्यावरणाच्या विकासासाठी जागरूक प्रयत्न करण्यासाठी त्यांना प्रोत्साहित करण्यासाठी महाराष्ट्रातील 'माळी वसुंधरा अभियान (My Earth Campaign)' ही एक समग्र उपक्रम राबविला गेला."

त्यांनी आणखी जोडले, "विभागाचा हा असल्यास हा भारतातील सर्वप्रथम एक अनोखा एकात्मिक अभ्यास आहे, ज्याने निसर्गाच्या पाचही घटकांवर लक्ष केंद्रित केले आहे. पंचमहाभूत- भूमी (पृथ्वी), जल (जल), वायु (वायु), अग्नि (ऊर्जा), आकाश (संवर्धन) यांचा समावेश आहे. तरुण पिढी पर्यावरणीय विषयावर विचार करण्याच्या प्रश्नावर तोडगा काढण्यास वचनबद्ध, मोहित आणि अत्यंत सक्रिय आहे आणि ती आमच्या दृष्टीने अनुरूप आहे. विभागामध्ये आमचे सर्व उपक्रम आणि योजना सर्व वयोगटातील सर्वसमावेशक आहेत आणि आम्ही मुलांना त्यांच्या प्रकारची कृती करण्याच्या या योजनेत प्रथमच गुंतवून ठेवण्यास उत्सुक आहोत."

शिशिर जोशी, सीईओ आणि संस्थापक, प्रोजेक्ट मुंबई हे म्हणाले कि, "सार्वजनिक खासगी लोकांच्या सहभागाचे एक मॉडेल म्हणून आम्ही प्रोजेक्ट मुंबई येथे नेहमीच समाजातील प्रत्येक घटकाचा, विशेषतः गंभीर भागधारकांचा समावेश करून काम केले आहे. या प्रकरणात, मुले आणि तरुण प्रौढ. त्यांच्याकडे कारणांचा आवाज आहे ज्याला ऐकण्याची आवश्यकता आहे. विचारांसाठी कृती, Environment 2.0 Gen Next हे चांगल्या वातावरणासाठी या दिशेने दिलेली एक मोठी टिकाव आहे, त्यात स्वच्छ हवा, जमीन आणि पाणी. प्रारंभिक प्रतिसाद अभूतपूर्व आहे."

## स्पर्धेबद्दल -

### ● स्पर्धा थीम

विद्यार्थी निबंधांनी पुढील पर्यावरणीय आव्हानांपैकी कोणासही (वायुगत स्वच्छ, शुद्ध पाणी किंवा स्वच्छ जमीन) कार्यक्षम समाधान ऑफर केले पाहिजे:

'Ideas to Action- स्वच्छ हवा / स्वच्छ पाणी / स्वच्छ जमीन असलेल्या जगाकडे वाटचाल. #मी महाराष्ट्रासाठी ह्या विचारानी प्रेरित असले पाहिजे.

प्रविष्ट्या एकतर मराठी, हिंदी किंवा इंग्रजीमध्ये असू शकतात. ते मजकूर / निबंध किंवा ऑडिओ / व्हिडिओ फायलीमध्ये असू शकतात. ज्या भागात समाधान ही काळाची गरज आहे अशा ठिकाणी स्रोत कचरा वेगळा करणे,

भू-भराव, कचरा व्यवस्थापन, सांडपाणी प्रक्रिया, रेन वॉटर हार्वेस्टिंग, नदी स्वच्छता, सागरी कचरा, बीच साफसफाई, वाहनांचे उत्सर्जन, कचरा जाळणे आणि ध्वनी प्रदूषण यांचा समावेश आहे.

### ● कोण भाग घेऊ शकेल:

'Ideas for Action' ही निबंध स्पर्धा उच्च माध्यमिक शाळा (वय १४ ते १६) आणि कनिष्ठ महाविद्यालय (वय १७ ते २१) च्या विद्यार्थ्यांसाठी खुली आहे.

शाळा / महाविद्यालय / शैक्षणिक संस्थेमार्फत प्रमाणित व सबमिट केलेल्या फक्त प्रवेशिका स्वीकारल्या जातील.

प्रत्येक सहभागी विद्यार्थी आणि शाळेला Gen-Next Green Champ म्हणून सन्मान प्रमाणपत्र मिळेल.

- **प्रविष्ट्या कशा पाठवायच्या:**

प्रथम विद्यार्थ्यांने [www.projectmumbai.org](http://www.projectmumbai.org) वर नोंदणी करावी.

त्यानंतर या नोंदी मेल पाठविल्या जाऊ शकतात:[environment@projectmumbai.org](mailto:environment@projectmumbai.org) .

प्रक्रिये बदल माहिती [www.projectmumbai.org](http://www.projectmumbai.org) वर देखील पाहता येईल.

प्रवेशांची अंतिम तारीख 31 डिसेंबर 2020 आहे.

विद्यार्थ्यांने शाळेचे मुख्याध्यापक यांचेकडे एक मंजूर पत्र देखील सादर करावे किंवा शाळा / महाविद्यालयीन प्राचार्यांच्या ईमेल आयडीवर मेल चिन्हांकित करावे. तसेच, सहभाग्यास प्रवेश / शाळेचा / महाविद्यालयाचा आपला ओळखपत्र (ID card) पाठवावा लागेल

### **प्रोजेक्ट मुंबई बदल:**

प्रोजेक्ट मुंबई हे सार्वजनिक-खाजगी-लोकसहभागातील एक NGO आहे. COVID 19 दरम्यान मानवतेच्या कामांसाठी प्रोजेक्ट मुंबई हा संयुक्त राष्ट्रांच्या SDG Solidarity Action Award 2020 ची विजेती आहे (जागतिक स्तरावरील हा सन्मान जिंकनार्या पन्नास जणांपैकी एक). प्रोजेक्ट मुंबई आरोग्य सेवा, पर्यावरण, शिक्षण आणि प्रशासनाशी निगडित कार्यशाळांमध्ये मुंबईतील नागरिकांच्या चांगल्या गुणवत्तेसाठी सक्रिय आहे.

प्रोजेक्ट मुंबईच्या पर्यावरणविषयक पुढाकार 'द मुंबई प्लास्टिक प्लास्टिक रीसाइक्लोथन' (प्लास्टिक कमी करून, नकार देऊन आणि पुन्हा वापरून वर्तनात्मक बदलास प्रोत्साहित करणे) आणि **जलोश (जल संस्थांचे संरक्षण) यांचा उल्लेख लिम्का बुक ऑफ रेकॉर्ड्स २०२० मध्ये केला आहे.**

### **पर्यावरण आणि हवामान बदल विभागाविषयी:**

युवा आणि ऊर्जावान आदित्य ठाकरे यांच्या नेतृत्वात महाराष्ट्र सरकारच्या पर्यावरण आणि हवामान बदल विभागाने, एक महत्वाकांक्षी योजना आखली आहे जी पृथ्वी, वारा, पाणी, अग्नि आणि आकाश या निसर्गाच्या पाच घटकांचा शोध घेईल.

पृथ्वीच्या बाबतीत विभाग वनीकरण, जंगलांचे संरक्षण, घनकचरा व्यवस्थापन, जमीन खराब होण्यापासून रोखणे इत्यादींवर लक्ष केंद्रित करेल.

वायूसह, वायूचा अर्थ लावून, विभाग वायू प्रदूषण कमी करण्यासाठी आणि राज्याचे हवा गुणवत्ता निर्देशांक सुधारण्यासाठी उद्योग व परिवहन विभाग आणि इतर संबंधित विभागांना मदत करण्यावर भर देईल.

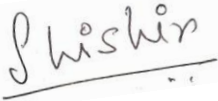
पाण्याच्या योजनेत नद्यांचे पुनरुज्जीवन करण्यासाठी सुरू असलेल्या काही कामांचा समावेश आहे, याशिवाय सागरी जैवविविधता, जलसंचय व साफसफाई आणि समुद्र किनार्यावरील मोर्चावर लक्ष केंद्रित करण्याचा प्रयत्न आहे.

अग्नीला उर्जेचा एक प्रकार म्हणून, हा विभाग उर्जेच्या कार्यक्षम वापरास प्रोत्साहित करण्यासाठी, त्याचा अपव्यय कमी करण्यासाठी आणि नवीन माध्यमांद्वारे नूतनीकरणयोग्य उर्जा निर्मितीसाठी इतर विभागांशी समन्वय साधून कार्य करेल.

एकतर स्पेस आणि लाइट म्हणून अर्थ लावला गेला आहे, तो "मानवी स्वभाव बदल" पर्यंत वाढवितो.

अधिक माहितीसाठी, कृपया संपर्क साधा:

रुपाली वैद्य - [info@projectmumbai.org](mailto:info@projectmumbai.org) / 9769354342



**शिशिर जोशी**

मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि संस्थापक

प्रोजेक्ट मुंबई

[shishir@projectmumbai.org](mailto:shishir@projectmumbai.org)